

Bakgrunn for utredningsprogram

Gaukås solkraftverk

Nissedal kommune i Telemark fylke

NVE
Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Pyur Energy AS
Referanse	202320322-24
Dato	17.01.2025
Ansvarlig	Ann Myhrer Østenby
Saksbehandler	Kim Robin Holm

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

1	INNLEDNING	1
1.1	Tiltaket.....	2
2	NVES BEHANDLING AV MELDINGEN	2
2.1	Innkomne merknader og kommentar fra tiltakshaver.....	2
3	NVES VURDERING AV KRAV TIL UTREDNINGER	3
3.1	Beskrivelse av tiltaket	3
3.1.1	Beskrivelse av nullalternativ, andre planer og annet lovverk.....	3
3.2	Virkninger for miljø og samfunn	3
3.2.1	Kulturminner.....	3
3.2.2	Friluftsliv	4
3.2.3	Naturmangfold	4
3.2.4	Naturfare og samfunnsikkerhet.....	6
3.2.5	Vassdrag og forurensing.....	7
3.2.6	Landbruk	7
3.2.7	Mineralressurser	8
3.2.8	Lokalt og regionalt næringsliv	8
3.2.9	Utredningskrav som ikke er inkludert i utredningsprogrammet	8
4	OPPSUMMERING	9
	VEDLEGG A – OVERSIKT OVER MOTTATTE HØRINGSINNSPILL	11

1 Innledning

I dette notatet presenterer NVE bakgrunnen for et utredningsprogram som i dag er fastsatt for Gaukås solkraftverk. Bakgrunnsnotatet inneholder NVEs vurderinger og innkomne merknader og tar utgangspunkt i meldingen fra Pyur Energi AS (PEAS) lagt frem 03.09.2024. Dette bakgrunnsnotatet skal leses i sammenheng med det fastsatte utredningsprogrammet, som er oversendt samtidig.

Per i dag er det ikke fastsatt krav til melding for solkraftverk i medhold av forskrift om konsekvensutredninger. Uten et formelt krav til melding har ikke NVE juridisk grunnlag for å fastsette utredningsprogram for solkraftverk. PEAS er klar over dette og har frivillig fremlagt en melding med utkast til utredningsprogram for å legge et best mulig grunnlag for konsekvensutredninger i saken.

En melding er et tidlig varsel om et mulig energiprojekt, i dette tilfelle et solkraftverk. Formålet med meldingen er både en tidlig varsling og å legge grunnlaget for hvilke virkninger som skal utredes før PEAS søker konsesjon for tiltaket etter energiloven. Meldingen inneholder en beskrivelse av prosjektet og et forslag til hva som skal utredes.

1.1 Tiltaket

NVE mottok 21.12.2023 melding om Gaukås solkraftverk. Etter tilbakemeldinger fra NVE sendte PEAS en revidert melding datert 03.09.2024.

Det fremgår av meldingen at Gaukås solkraftverk er planlagt med en installert effekt på 48 MWp og en forventet årlig produksjon på 51 GWh.

For mer utfyllende informasjon om tiltaket, se meldingen som ligger tilgjengelig på sakens nettside: www.nve.no/17233/A.

2 NVEs behandling av meldingen

NVE sendte meldingen på høring i brev av 06.09.2024, med frist for merknader satt til 21.10.2024. Statsforvalteren Telemark fikk utsatt frist til 25.10.2024.

Høring av melding om Gaukås solkraft ble koordinert med høring av melding om Berlifoss solkraftverk, da disse prosjektene er planlagt i samme kommune og i nærhet til hverandre.

Høringen av meldingen ble kunngjort i to innrykk i Vest-Telemark blad og Norsk lysingsblad. NVE besluttet at det ikke var nødvendig å gjennomføre møte med kommunale og regionale myndigheter og folkemøte i saken tilknyttet melding. Behov for dette vil bli vurdert på nytt dersom det fremlegges en søknad med konsekvensutredning for tiltaket.

2.1 Innkomne merknader og kommentar fra tiltakshaver

NVE mottok totalt 12 høringsuttalelser til meldingen. En oversikt over mottatte høringsinnspill kan finnes i vedlegg A til dette dokumentet. PEAS har kommentert høringsuttalelsene i brev av 20.12.2024.

De viktigste innspillene til utredningsprogram knyttes til utredning av virkninger for landbruk og naturmangfold.

I NVEs vurderinger under har vi gjengitt de delene av høringsuttalelsene som er relevante i vår vurdering av krav til utredningsprogrammet. Innspill om utredningspunkter som allerede er omfattet av tiltakshavers forslag til utredningsprogram vil ikke gjengis. Vi gjengir kun de delene av innspillene som omhandler konkrete forslag til utredningskrav. Generell bakgrunnsinformasjon og synspunkter på om prosjektet bør gjennomføres omtales ikke her. Det samme gjelder forslag til utforming av tiltaket og generell prosjektutvikling.

Selv om innspill nevnt over ikke omtales i forbindelse med fastsetting av utredningsprogrammet, oppfordres tiltakshaver til å ta alle mottatte merknader i betraktning i forbindelse med videre prosjektutvikling og utforming av en eventuell konsesjonssøknad. Dersom det søkes om konsesjon, vil saken bli sendt ut på en ny høring. I en eventuell høring av konsesjonssøknad ønsker vi innspill til om kunnskapsgrunnlaget er godt nok, hvorvidt tiltaket bør realiseres og eventuelle avbøtende tiltak.

3 NVEs vurdering av krav til utredninger

Utredningsprogrammet er en arbeidsbeskrivelse på det som skal utredes før det kan søkes om konsesjon etter energiloven. Utredningsprogrammet dekker utredningskravene som normalt kreves i samsvar med forskrift om konsekvensutredninger og energiloven.

Vi informerer om at utredningsprogrammet i denne saken har utgangspunkt i [NVEs digitale veileder for solkraftverk](#). NVE viser til veileder for utfyllende informasjon om utredningstematikk.

3.1 Beskrivelse av tiltaket

3.1.1 Beskrivelse av nullalternativ, andre planer og annet lovverk

Telemark fylkeskommune har i høringsinnspill vist til Regional plan for vannforvaltning for Agder vannregion for plan perioden 2022-2027, som skal legges til grunn for regionale organs virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i vannregionen.

PEAS har kommentert at dette vil bli tatt med videre i utredningen for solkraftverket.

I NVEs utredningsprogram fremkommer det at forholdet til andre planer og tiltak i influensområdet skal beskrives, og det legges til grunn at også forholdet til denne planen gjøres rede for her.

3.2 Virkninger for miljø og samfunn

3.2.1 Kulturminner

Telemark fylkeskommune viser i høringsinnspill til at Høgefoss kraftstasjon med omkringliggende areal har nasjonal kulturmiljøverdi, og at tiltak som eventuelt kan medføre endring av området eller kraftstasjonen må utredes. De skriver også at det finnes et automatisk freda kulturminne i planområdet, og at kunnskap om nærområdet tilsier at det må utføres arkeologisk registrering iht. § 9 i kulturminneloven. De har vedlagt budsjett og vilkår for undersøkelsen med høringsinnspillet.

Nissedal kommune peker til en sykkeltrasé som er et kulturminne som ikke kan forringes. De er positive til avbøtende tiltak med lyssetting av Gaukås stasjon, men savner en helhetlig plan for å ivareta området. De etterspør en grundigere redegjørelse for avbøtende tiltak, og garantier for at traseen kan benyttes på lik måte som før dersom tiltaket skal gjennomføres. Forum for natur og ungdom trekker også frem sykkeltraseen som et område som må hensyntas.

PEAS kommenterer at området rundt Høgefoss kraftverk er vurdert til å ikke bli påvirket av tiltaket, foruten kabelføring i vei i forbindelse med nettilknytning. De skriver at kulturminner er planlagt utredet, og at arealbruk eventuelt vil bli justert basert på funn i forbindelse med konsekvensutredningen. Angående sykkeltraseen skriver de at traseen vil fungere på lik måte som i dag etter at solkraftverket er satt i drift, og at de vil gå i dialog med kommunen angående avbøtende tiltak.

NVE legger til grunn at alle kjente kulturminner skal utredes i tråd med det fastsatte utredningsprogrammet. Kjente automatisk fredete, vedtaksfredete, nyere tids kulturminner og kulturmiljø i plan- og influensområdet skal beskrives, og avbøtende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal også i tråd med utredningsprogrammet avklare med kulturminnemyndighetene om det skal gjennomføres § 9-undersøkelser. Det legges til grunn at PEAS avklarer tidspunkt for

eventuelle undersøkelser med fylkeskommunen. Vi mener utredningsprogrammet i tilstrekkelig grad ivaretar de innkomne merknadene til utredninger.

3.2.2 *Friluftsliv*

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Telemark fylkeskommune forutsetter også at virkninger for friluftsliv og avbøtende tiltak gjøres rede for, og ønsker blant annet at virkninger for jakt og høstingsbasert friluftsliv utredes.

Tjønnefoss og Haugsjåsund Vel viser i sitt høringsinnspill til at noen av deres medlemmer benytter deler av planområdet til friluftsliv. De mener dette må hensyntas i videre planlegging.

I det foreslåtte utredningsprogrammet skriver PEAS at det også legges opp til at det gjennomføres feltbefaring av personell med egnet fagkompetanse. I sine kommentarer til høringsinnspill gjentar de at virkninger for jakt og høstingsbasert friluftsliv vil utredes.

I utredningsprogrammet er det fastsatt at friluftsliv skal utredes. Etter NVEs syn er det ikke nødvendig å fastsette et eget krav om feltbefaring i forbindelse med friluftsliv, men vi legger til grunn at PEAS selv vurderer behov for dette i samråd med lokale og regionale myndigheter og organisasjoner, samt personer med relevant lokalkunnskap.

3.2.3 *Naturmangfold*

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark forventer at alle områder vil kartlegges for naturverdier etter NiN-metodikken, og at eventuelle naturverdier av nasjonal og vesentlig regional interesse blir ivare tatt i det videre arbeidet. I denne sammenheng viser de til punkt 3.6 i rundskriv T-2/16 *Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis*.

Telemark natur og ungdom skriver i sitt høringsinnspill at dette tiltaket vil ha negative konsekvenser for naturmangfold, og at særlig områdene øst for RV 41 vil bli negativt berørt.

Rettet mot høringsinnspill fra Natur og ungdom kommenterer PEAS at tiltaket ikke vil berøre urørt natur, men er planlagt i en aktivt drevet skog hvor det er gjennomført flatehogst, og ellers befinner seg tett på annen etablert infrastruktur.

NVE konstaterer at utredning av virkninger for naturmangfold er en del av det foreslåtte utredningsprogrammet, og det legges til grunn at spesielt områder som kan være særlig utsatt for virkninger skal utredes. Det er fastsatt at anerkjent metodikk etter gjeldende KU-veileder fra Miljødirektoratet og Riksantikvaren skal legges til grunn for utredningene av naturmangfold. Veilederen bygger på NiN-metodikken.

3.2.3.1 *Naturtyper*

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark viser at det er registrerte myrområder nært tiltaket, og mener eventuelle indirekte virkninger for disse områdene må utredes.

I sine kommentarer til høringsinnspill påpeker PEAS at det ikke vil bygges på myr, og at den lille myra ved planområdet allerede er grøftet ut. De vil også etablere en buffersone mellom myra og solkraftverket, og skriver at påvirkning på avrenning også vil bli vurdert.

I utredningsprogrammet er det fastsatt at naturtyper i planområdet skal kartlegges og at tiltakets virkninger for naturtyper, herunder også myr, skal vurderes. NVE legger til grunn at også indirekte virkninger for områder i umiddelbar nærhet vil vurderes dersom det er relevant.

3.2.3.2 *Dyreliv*

Flere lokale/regionale myndigheter etterspør utredning av fugl, vilt, dyreliv og naturmangfold. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark tar spesielt opp eventuell etablering av gjerder og virkninger av det i denne sammenheng. De viser til at fuglearter av sensitiv karakter bruker områdene til matsøk, og at eventuelle luftledninger må utredes med tanke på fugl. Både Statsforvalteren og Forum for natur og friluftsliv Telemark peker spesielt til hensynet til hekkende fugl i forbindelse med støyende anleggsarbeid.

Telemark fylkeskommune viser til bruk av lokalt viltkartverk og fagpersoner med lokal kunnskap om dette for å sikre oppdatert kunnskap og informasjon.

PEAS kommenterer at planområdet vurderes gjerdet inn hensyn til sikkerhet, og at plassering og utforming, samt virkninger av dette, vil vurderes i neste fase. De påpeker at det ikke er planlagt noen luftledningsstrek i forbindelse med tiltaket, og at planområdet allerede ligger tett på annen støyende aktivitet som avfallsanlegg, motorsportbane og masseuttak. Angående bruk av viltkartverk og fagpersoner med lokalkunnskap, skriver de at dette vil være en del av grunnlaget for utredningene.

I NVEs utredningsprogram er det fastsatt at virkninger for dyreliv skal utredes, og at blant annet organisasjoner og personer med relevant lokalkunnskap skal kontaktes i forbindelse med utredningene. Dersom det planlegges å etablere gjerder forutsetter NVE at dette legges til grunn for utredningene. Ifølge meldingen er nettilknytning til Gaukås solkraftverk planlagt med jordkabel, men dersom luftledning blir aktuelt skal dette også utredes med tanke på fugl. Etter vårt syn er innkomne krav til utredninger for dette temaet ivaretatt i utredningsprogrammet.

3.2.3.3 *Fremmede arter og planteskadegjørere*

Mattilsynet viser til at lov om plantehelse stiller krav om at det må tas hensyn til plantehelse og spredning av planteskadegjørere, og at begrepet planteskadegjørere ikke må forveksles med fremmede arter. De mener at det bør undersøkes om det er risiko for spredning av planteskadegjørere i området eller ved transport av anleggsmaskiner.

PEAS kommenterer at dette tas til etterretning og vil følges opp i den videre planleggingen.

I NVEs veiledning for standard utredningskrav til solkraftverk er det spesifisert at fremmede arter skal utredes, med henvisning til rapport om håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter. Det er ment at planteskadegjørere skal omfattes av utredningene her, og NVE vil justere teksten i utredningsprogrammet så dette blir klart.

3.2.3.4 *Samlet belastning og andre sumvirkninger*

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark viser til at det i tillegg til foreslåtte utredninger av naturmangfold må gjøres en helhetlig vurdering av samlet belastning iht. naturmangfoldslovens § 10, og oppfordrer til at det utarbeides et naturregnskap slik som det er lagt opp til for Berlifoss solkraftverk.

I PEAS' kommentarer til høringsinnspill stiller de seg positive til også å utrede et naturregnskap i forbindelse med konsekvensutredningen.

I utredningsprogrammet har NVE fastsatt at det skal gjøres rede for samlet belastning iht. naturmangfoldloven § 10 og andre sumvirkninger. Det legges til grunn at det her gjøres en vurdering av berørte økosystemer, sett i lys av andre gjennomførte og planlagte tiltak i nærheten. Virkningene for naturmangfold skal gjøres rede for tematisk iht. anerkjent metodikk, som spesifisert i utredningsprogrammet. Dette kan gjøres i form av et slags naturregnskap, men utredningsprogrammet fastsetter ikke spesifikke krav om utforming av og innhold i dette. Vi viser til at naturregnskapet for Berlifoss solkraftverk er en del av et FoU-prosjekt, og at det arbeides med metodikk for å bruke naturregnskap i fremtidige utbyggingsprosjekter.

3.2.4 Naturfare og samfunnsikkerhet

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark påpeker at noen av delområdene ligger innenfor aktsomhetsområder for flom og snøskred. Forum for natur og friluftsliv Telemark skriver også at planområdet er flomutsatt og at anlegget må bygges med hensyn til flom og skred.

Statsforvalteren mener at alle risiko- og sårbarhetsforhold må utredes, både med tanke på det planlagte tiltaket og eventuelle virkninger for omgivelsene som følge av tiltaket, og trekker frem risiko for brann i anlegget, og spredningsfare, slukkemuligheter og nedfall i forbindelse med dette.

Statsforvalteren viser videre til Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018) med tilhørende veileder om klimatilpassing, DSB sin veileder Klimahjelperen, Klimaprofil for Telemark og NVE sitt faktaark 7/2018 Hvordan ta hensyn til klimaendringer i arealplanleggingen. De mener at tiltaket gjennomgående må utredes med tanke på økt sannsynlighet for naturfare og klimatilpasning. Dette omfatter både vurderinger om hvordan solkraftverket kan bli påvirket av klimaendringer, og hvordan tiltaket kan gjøre nærliggende områder mer utsatt for utfordringer knyttet til overvannshåndtering og brannfare.

PEAS kommenterer at spørsmål tilknyttet både flom og brann vil bli fulgt opp i konsekvensutredningen, og at samfunnssikkerhet vil utredes i tråd med DSBs gjeldende veileder for ROS-analyser. De skriver videre at vurdering av klimatilpasning vil gjøres i henhold til NVEs veileder for dette.

NVE konstaterer at det ikke er krav om ROS-analyse i hverken energiloven eller KU-forskriften. De samfunnsrelevante temaene i en ROS-analyse vil i stor grad være overlappende med en konsekvensutredning. Alle relevante tema tilknyttet både samfunnssikkerhet og naturfare skal utredes, og utredningsprogrammet fastsetter blant annet at komponenter med høyest brannrisiko skal kartlegges, og at konsekvensreducerende tiltak som planlegges skal beskrives. Etter NVEs vurdering ivaretar det fastsatte utredningsprogrammet hensynet til utredningskrav til dette temaet.

Angående klimatilpasning legger NVE til grunn at klimaendringer hensyntas i øvrige vurderinger tilknyttet samfunnssikkerhet og naturfare, og at konkrete tiltak for klimatilpasning vurderes i utformingen av detaljplan etter at anlegget eventuelt har fått konsesjon.

3.2.5 Vassdrag og forurensing

Telemark fylkeskommune viser til at det er vannforekomster tett på det planlagte planområdet. Etter fylkeskommunens syn legges det ikke opp til at vannmiljø skal utgreies i konsekvensutredningen, men at vann vil omtales under andre tema. De forventer at virkninger for vannmiljøet i området og nedstrøms vannforekomster gjøres rede for som et separat tema iht. forskrift om konsekvensutredninger § 21, og at metoden i håndbok M-1941 benyttes.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark tar også opp vannmiljø i vannforekomstene som berøres som et utredningstema, og at eventuell bruk av sprøytemidler for å holde vegetasjon nede må vurderes grundig med tanke på dette. Forum for natur og friluftsliv Telemark peker spesielt til Nidelva og at tiltaket ikke må ha negative virkninger for elva.

Mattilsynet skriver at de forventer at fiskevelferd må utredes i forbindelse med utredning av vassdrag, og minner om også om at det må vurderes om arbeid i vassdrag kan føre til spredning av fisesykdommer.

PEAS kommenterer at vannmiljø og vassdrag vil bli vurdert, og at veileder fra NVE vil legges til grunn. De skriver at virkninger for elva og nærliggende vannforekomster vil omfattes, og at vurderingene vil knyttes opp mot vannforskriften. Rettet mot innspill fra Mattilsynet spesifiserer de at det ikke er planlagt å utføre arbeid i vassdrag.

I utredningsprogrammet har NVE fastsatt at vann- og grunnforurensing skal utredes. Det forutsettes at også vannmiljø skal gjøres rede for her og teksten i utredningsprogrammet er justert for å gjøre dette klart. Etter vårt syn er dette tilstrekkelig til også å ivareta fylkeskommunens ønske om å utredning av vannmiljø iht. forskrift om konsekvensutredninger § 21. Med tanke på Mattilsynets innspill om fiskevelferd har NVE spesifisert i utredningsprogrammet at også virkninger for fisk og vannlevende organismer skal vurderes. Selv om det ikke planlegges arbeid i vassdraget, skal eventuelle indirekte virkninger for fiskevelferd vurderes.

3.2.6 Landbruk

Nissedal kommune viser til at tiltaket primært er planlagt på skogsmark, og har i høringsinnspill bedt om at de ønsker en beskrivelse av forventet tap av skogproduksjon som følge av tiltaket.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark viser til jordvern som en nasjonal interesse, og at det er registrert dyrka og dyrkbar jord i så godt som hele planområdet. De mener at konsekvensutredningen må vise hva slags konsekvenser tiltaket vil ha for dyrkbar mark, og at mangelfullt hensyn til jordvernet kan være grunnlag for innsigelse. De forventer at virkninger som følge av fundamentering, terrengbearbeiding og etablering av infrastruktur kommer frem i utredningene.

Telemark fylkeskommune viser også til at deler av planområdet berører dyrkbar mark, og til meldingen der det er nevnt at det kan være aktuelt å plassere solcellepanel på landbruksjord. De vil vurdere innsigelse mot tiltaket dersom det blir foreslått å etablere paneler på dyrka mark.

PEAS kommenterer at verdiene av forventet tap av skogproduksjon vil bli utredet. Rettet mot jordvern og dyrka jord, skriver de at tiltaket ikke er planlagt etablert på dyrka jord eller innmarksbeite, men i områder som i dag er aktivt drevet skog. De viser til at det i planleggingen er

lagt opp til minimalt med terrengbearbeiding, men at virkningene av etableringen vil bli belyst i konsekvensutredningen.

I utredningsprogrammet har NVE fastsatt at landbruk skal gjøres rede for, og en vurdering av virkninger for jord- og skogbruk, i tillegg til virkninger for dyrkbar jord, skal inkluderes her.

3.2.7 Mineralressurser

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard (DMF) har i høringsinnspill kommentert at tiltaket berører grusforekomsten Gaukås¹. De peker til at ressursene blir utilgjengelige i hele konsesjonsperioden, og at NVE kan forlenge konsesjonen. Derfor mener de at grunnlaget for konsekvensutredningen må være at grunnforekomsten er utilgjengelig så lenge kraftverket er i drift.

PEAS kommenterer at naturressurser vil omfattes av konsekvensutredningen.

Utredning av virkninger for mineralressurser er en del av utredningsprogrammet. NVE kan iht. Energiloven § 2-2 gi konsesjon til et energianlegg for et begrenset tidsrom av inntil 30 år fra da konsesjonen ble gitt. Etter konsesjonens utløp skal det berørte arealet i så stor grad som mulig tilbakestilles til opprinnelig stand. Ved en eventuell søknad om Gaukås solkraftverk vil NVE vurdere tiltaket under disse forutsetningene. Etter NVEs syn bør tiltaket derfor også utredes basert på det grunnlaget. Det er riktig at konsesjonen etter en konkret vurdering kan forlenges dersom konsesjonær søker om det. I så tilfelle vil NVE gjøre en ny vurdering av virkninger for mineralressurser, og andre fagtema, utover den opprinnelige konsesjonsperioden.

3.2.8 Lokalt og regionalt næringsliv

Nissedal kommune skriver at de er en kommune i omstilling, med planer om å etablere nye arbeidsplasser, styrke eksisterende arbeidsplasser og sikre bosetting i kommunen. De ønsker at det redegjøres for hvordan tiltaket kan bidra til dette, så vel som etablering av ny industri. De fremmer også et ønske om at det etableres dialog med andre næringsaktører i området for å avklare eventuelle virkninger for eksisterende næring.

PEAS kommenterer at de vil beskrive behov for arbeidskraft i anleggsfase, og at de ønsker å bidra til økt lokal aktivitet. De vil gå i dialog med etablert næringsliv angående bruk av arealer.

I utredningsprogrammet har NVE fastsatt at virkninger for lokalt og regionalt næringsliv skal utredes. Lokale/regionale myndigheter og lokalt/regionalt næringsliv skal i denne forbindelse kontaktes for å samle inn informasjon. Etter NVEs syn ivaretar dette kommunens ønske om utredning av temaet.

3.2.9 Utredningskrav som ikke er inkludert i utredningsprogrammet

Det er fremmet utredningskrav som NVE mener ikke vil gi beslutningsrelevant informasjon for å avgjøre konsesjonssaken. Disse kravene er ikke inkludert i utredningsprogrammet, og NVE vil ikke kreve at PEAS skal utrede dette videre.

3.2.9.1 Lokale inntekter og boligpriser

Nissedal kommune har bedt om en tydeliggjøring av omfanget av inntekter fra eiendomsskatt og andre regulerte inntekter. Tjønnefoss og Haugsjåsund Vel har kommentert at framtidig

energiproduksjon må komme lokalsamfunnet til gode, og at det bør redegjøres for hvordan eiendomsskatt og eller andre regelverk sikrer kommunen en del av inntektene.

Angående utredning av eiendomsskatt og økonomiske garantier overfor kommune og lokalsamfunn, anser NVE dette som et anliggende mellom tiltakshaver og Nissedal kommune og ikke noe som vil ha beslutningsrelevans for vår behandling av en søknad.

3.2.9.2 *Alternative arealer*

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark refererer til den nasjonale diskusjonen som knyttet til utbygging av fornybar energiproduksjon kontra bevaring av naturarealer. De mener at arealbruk og energibehov må vurderes i kommunenes og fylkeskommunenes overordnede planer, og at en slik helhetlig vurdering ikke er gjort for Vestfold og Telemark fylke. Dette mener de gjør det utfordrende å vurdere hvilke områder som er best egnet til solkraftproduksjon, og de tilrår at blir gjort reelle alternativvurderinger for plassering av solkraftanlegg. De fraråder spesielt etablering av solkraftverk på karbonrike arealer, som skog med høy bonitet, med tanke på naturvirkningene som omdisponering av disse arealene vil medføre. Andre høringsparter har også kommentert at alternative områder som ikke berører naturarealer bør vurderes.

I henhold til fastsatt utredningsprogram skal valg av areal redegjøres for, og vi har i utredningsprogrammet fastsatt at tiltakshaver skal begrunne behovet for tiltaket samt hvorfor tiltaket er omsøkt på den valgte lokaliteten fremfor andre lokaliteter i regionen. NVE konstaterer at tiltakshaver er ansvarlig for prosjektutforming og valg av lokasjon, og at NVE er pliktig til å ta mottatte saker til behandling. En melding om solkraftverk må behandles på grunnlag av detaljene som er beskrevet i meldingen. NVE ber ikke om utredning av alternativer som krever areal som ikke disponeres av tiltakshaveren, eller om å avvente mer generelle planprosesser i kommunal regi.

3.2.9.3 *Elektromagnetiske felt*

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark kommenterer at foreslått utredningsprogram for Berlifoss solkraftverk også omfatter utredning av elektromagnetiske felt, og de mener at dette bør vurderes utredet også for Gaukås solkraftverk.

Utredning av elektromagnetiske felt er normalt ikke et utredningskrav i NVEs veileder for søknad om konsesjon til solkraftverk, men det kan være relevant avhengig av planlagt løsning for nettilknytning. Utredning av dette punktet er først og fremst nødvendig dersom kabeltraseen går i nærheten av bygg med varig opphold. Hva som anses som nærhet vil avhenge av spenningsnivå og om det er planlagt luftledning eller jordkabel. Gaukås solkraftverk er planlagt med 22 kV jordkabel, noe som tilsier at magnetfelt kun vil være et spørsmål for bygg med varig opphold som ligger mindre enn 20 meter fra traseen. Så vidt NVE kan se vil ikke utredning av dette temaet være relevant for det konkrete tiltaket, og det vil ikke settes krav om dette i utredningsprogrammet. Dersom omsøkt løsning allikevel viser at det finnes bygg langs traseen der dette kan være relevant, skal det allikevel utredes iht. NVEs veileder for konsesjonssøknad om nettanlegg.

4 Oppsummering

På bakgrunn av melding med forslag til utredningsprogram fra PEAS, innkomne merknader og egne vurderinger, har NVE fastsatt et utredningsprogram for den planlagte byggingen av Gaukås solkraftverk, som er oversendt samtidig som dette bakgrunnsnotatet.

NVE understreker at informasjonen som kommer frem i en søknad etter energiloven med tilhørende utredninger basert på dette utredningsprogrammet vil utgjøre beslutningsgrunnlaget for NVEs konsesjonsavgjørelse sammen med de høringsinnspill vi mottar gjennom den offentlige høringen.

Vedlegg A – Oversikt over mottatte høringsinnspill

Under følger en oversikt over mottatte høringsinnspill og kommentarer til meldingen. Uttalelser og kommentarer i sin helhet kan finnes via offentlig postjournal for saken på [einnsyn](https://einnsyn.no)¹.

Innspill og kommentarer

Høringspart	Dato	Dokumentnr
Bane NOR AS	09.09.2024	8
Telemark Natur og ungdom	06.09.2024	9
Forsvarsbygg	16.09.2024	10
Lede AS	19.09.2024	13
Tjønnefoss og Haugsjåsund Vel	10.10.2024	14
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard (DMF)	17.10.2024	16
Mattilsynet	17.10.2024	17
Telemark fylkeskommune	18.10.2024	18
Nissedal kommune	21.10.2024	19
Statnett	21.10.2024	20
Forum for natur og friluftsliv Telemark	24.10.2024	22
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	25.10.2024	23
Pyur Energy AS – Kommentarer til høringsinnspill	20.12.2024	25

¹ <https://einnsyn.no/saksmappe?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FSaksmappe--970205039--20322--2023>